

Đi tìm chân lý

Tác Giả: LM Vũ Kh&#i Ph&#ng
Thứ Bảy, 14 Tháng 1 Năm 2012 23:42

Đã bao nhiêu lần và bao nhiêu người đã say hát Quốc Ca “Vùng lên, hỡi các nô lệ ở thế gian...”

LM Vũ Kh&#i Ph&#ng

Đâu tranh này là tr&#n cu&#i cùng...” Ca khúc này được sáng tác tháng 6/1871, vào những ngày kh&#c li&#t cu&#i cùng của Công Xã Paris, (“các nô lệ”, nguyên văn ca khúc bằng tiếng Pháp “les damnés”, tác giả Eugène Pottier dùng một từ có âm hưởng tôn giáo, có nghĩa là những người bị trừng phạt luân hồi, đã vĩnh viễn mất Chúa). Bài ca thúc giục mọi kẻ đau khổ, những người, mọi kẻ bóc lột trừng phạt đầy, hãy vùng dậy.

Sở dĩ “đâu tranh này là tr&#n cu&#i cùng”, là vì người ta tin rằng sau khi đã đập tan công cụ của những giai cấp bóc lột, thì công lý đời sống được thiết lập, và xã hội sẽ an hưởng thái hòa. Tìm ra được cái then chốt mà cánh cửa giải phóng nhân loại, mở ra kẻ nguyên con người sống xứng đáng là người, đúng là một lúc “một triết chân lý chiếu qua tim”. Thành thực mà nói, đó là một lý tưởng đẹp. Và nhiều người đã sẵn lòng hy sinh đời mình vì nó. Chẳng có một điều gì cần phải cảm thấy, ý là “tr&#n cu&#i cùng” này dài lắm. Tôi nay đã gặp một thế kỷ rồi rồi, chúng ta vẫn còn trong một tr&#n đ&# mù mịt, ch&#a th&#y h&#i k&#t cu&#c. Và cũng đã đủ kinh nghiệm để hiểu rằng ch&#a th&# chi&#n thế ng vào sáng mai. Ta hãy để cái nét buồn gan nh&#n n&#i tr&#ng k&#. Mọi người, mọi lúc là một cuộc chiếu n&#i.

Năm 1940, Quốc Ca vẫn đang là quốc ca của Liên Xô, văn hào người Nga Mikhail Bulgakov qua đời, để lại cuốn tiểu thuyết “Ngh&# Nhân và Margarita” ngày nay được nhìn nhận như một kiệt tác của văn học Xô Viết và văn học thế giới. Tác giả cho hai nhân vật chính của mình cùng đâu tranh gian khổ và tình trạng đ&# đ&#a đ&#y (k&# c&# hi&#u theo nghĩa tôn giáo của “les damnés”, bởi Bulgakov cho Satan xuất hiện ngay phía dưới thế giới). Cuộc cùng ông cho họ ra khỏi thế gian này, ở trong thế giới bên kia đó, họ gặp một người người thiêu thiêu đã hai ngàn năm không sao thoát được: đó là Philatô. Philatô đã hôn mê một hôm ông hỏi một triết nhân bị người ta mu&#n k&#t án tử hình một câu hỏi sắc m&#a mai khinh bỉ: “Chân lý là cái gì”

Đi tìm chân lý

Tác Giả: LM Vũ Kh&#i Ph&#ng
Thứ Bảy, 14 Tháng 1 Năm 2012 23:42

(Gn. 18,38), r&#i ông quay đi không thèm nghe tù nhân tr&#i vì còn m&#i lo vì c quan tr&#ng khác, t&# đó không nh&#ng tù nhân kia ch&#t kh&#n kh&#, mà vô vàn con ng&#i khác, k&# c&# các nhân v&#t c&# a Bulgakov, cũng c&# b&# đ&# a đây trong “tr&#n cu&#i cùng”. Nàng Margarita b&#ng c&#m th&#y lòng mình tan nát, nàng hét lên “Gi&#i thoát cho ng&#i ta”.

Tâm thành c&#a nàng đ&#ng đ&#n tr&#i. Tiếng kêu vang v&#ng làm s&#p m&#t vách núi đá, ánh trắng chi&#u qua kho&#ng tr&#ng, và ng&#i từ năm x&#a, Giêsu Nazareth t&# trong ánh trắng b&#c ra, Philatô choàng d&#y, đ&# nói ti&#p câu chuy&#n ngày x&#a: “Chân lý là cái gì?”

Đ&#u năm 2012 này tôi v&#a ôn Qu&#c T&# Ca v&#a t&#ng ni&#m ông Bulgakov khi đ&#c Thông Đi&#p Ngày Hòa Bình Th&# Gi&#i c&#a Đ&#c Giáo Hoàng Bênêđictô XVI. Nói v&# câu chuy&#n “Công lý và Hòa bình” không bao gi&# ch&#m đ&#t, nh&#ng tr&#c đó Ngài &#i nói v&# nhu c&#u c&#a ng&#i tr&# đi tìm chân lý. Là vì cái khó trong s&# đeo đ&#i công lý và hòa bình không ph&#i ch&# vì trên đ&#i có k&# x&#u, có hôn quân b&#o chúa, có b&#o l&#c, có k&# tham những đ&#u tr&#m đ&#uôi c&#p, có s&# vô c&#m tr&# tr&#n. Cái khó còn vì ng&#i ta có nh&#ng quan ni&#m khác nhau, &#u tiên khác nhau. Xã h&#i càng văn minh phát tri&#n, cu&#c s&#ng càng m&# r&#ng ph&#c t&#p, ng&#i ta càng đ&# t&# nh&#ng góc c&#nh khác nhau, đi đ&#n không hi&#u nhau. Đ&#y cũng là nguyên nhân khi&#n cho trong &#ch s&# loài ng&#i không đ&#i nào là không có mâu thu&#n. Và gi&#i quy&#t mâu thu&#n t&#ng làm cho nhi&#u ng&#i b&# b&#c t, b&# đau kh&# hàm oan. Cho nên có m&#t c&# s&# chung đ&# g&#p nhau, nói chuy&#n v&#i nhau là c&#n thi&#t. Cùng nhau nhìn nh&#n chân lý s&# t&#o ra cái c&# s&# quý báu đó.

Ngay c&# t&#i &#i cũng là m&#t đ&#ng c&#a s&# l&#c m&#t chân lý. Ng&#i ta b&# cái ác làm cho mù quáng, không tìm ra cái chân lý c&#a đ&#i mình, đúng là “ma đ&#a l&#i, qu&# đ&#a đ&#ng” cho nên gây ra đ&#u ác cho ng&#i khác và cho chính mình. Ví đ&# chúng ta ph&#n nàn v&# nhi&#u ng&#i giàu hi&#n nay ham xa hoa khoe c&#a, t&# anh công ch&#c tham những đ&#n nh&#ng đ&#i gia tài phi&#t, r&#i nh&#ng sao l&#n sao nh&#, đang đua nhau xài sang đ&#n n&#i nh&#ng nhà giàu qu&#c t&# ph&#i l&#c đ&#u, hình nh&# trong xã h&#i ta có nh&#ng ng&#i giàu mà không có văn hóa c&#a ng&#i giàu, không th&#y s&# ăn xài c&#a mình là vô liêm s&# v&#i xã h&#i và v&#i ng&#i nghèo, xét ra đó cũng là vì không tìm ra đ&#c chân lý c&#a tâm h&#n mình, h&# v&#i v&# x&# đ&#ng ti&#n c&#a m&#t cách vô luân vì không tìm đ&#c m&#t m&#c đích nào khác. Nh&#ng khi h&# làm nh&# v&#y xã h&#i tr&# nên h&#n lo&#n và vô tâm.

Tóm &#i là t&# s&# vô tri v&# chân lý, đ&#n s&# gian tà cũng là m&#t đ&#ng vô tri v&# chân lý, t&#t c&# đ&#u đ&#a nhân lo&#i đi xa gi&#c m&#ng cánh chung c&#a ngôn s&# Isaia, khi Đ&#c Chúa “làm tr&#ng tài gi&#a các qu&#c gia và phân x&# cho muôn dân t&#c.”

Khi &#y, ng&#i ta s&# đ&#c g&#m đao thành cu&#c thành c&#y, rèn giáo mác nên li&#m nên hái. Dân

Đi tìm chân lý

Tác Giả: LM Vũ Kh&#i Ph&#ng
Thứ Bảy, 14 Tháng 1 Năm 2012 23:42

---

này n&#c n&# s&# không còn vung ki&#m đánh nhau và thiên h&#i thôi h&#c ngh&#i chinh chi&#n .... Hãy đi n&# đây... ta cùng đi, nh&# ánh sáng Đ&#c Chúa soi đ&#ng. (Is.2, 4-5)

Vài trang sau, Isaia &#i th&# u th&# v&# m&#t cõi thái hòa: ..... Sói &# v&#i chi&#n con, beo n&#m bên d&# nh&# ... Bé con d&#n chúng đi ch&#n b&#i vì S&# không còn ai tác h&#i và tàn phá trên kh&#p núi thánh c&#a ta, vì s&# hi&#u bi&#t Đ&#c Chúa s&#i tràn ng&#p đ&#t này nh&# n&#c &#p đ&#y lòng bi&#n” (Is. 11, 6-9)

V&# ngôn s&# nhìn th&#y c&#nh t&#ng đó có nghĩa là &#ch s&# loài ng&#i không tuy&#t v&#ng, công lý và hòa bình tuy&#t đ&#i là có th&#c, th&#i gian có đ&#nh h&#ng, nh&#ng đó là “trong t&#ng lai” (2,2); còn trong hi&#n t&#i ng&#i ta ph&#i &#n đ&#n mà ti&#n, ph&#i có m&#hôi n&#c m&#t. Thông Đ&#p Hòa Bình 2012 c&#a Đ&#c B&#nêđictô tìm đ&#n v&#i con ng&#i &#hi&#n t&#i, cho nên Ngài không trích đ&#n Isaia, Ngài ch&#i trích đ&#n Thánh Augustinô thôi: “Ng&#i ta còn &#c ao gì h&#n &#c ao chân lý?”

Thánh Augustinô là m&#t khuôn m&#t &#u tú c&#a nhân lo&#i. Ngài có nh&#ng t&# duy c&#a thành ph&#n &#u tú. Và qu&# th&#t, trong nhân lo&#i có r&#t nhi&#u ng&#i luôn luôn thao th&#c ki&#m tìm chân lý, đây là cái ph&#n đ&#p đ&# thanh cao nh&#t c&#a th&# gi&#i loài ng&#i. Nh&#ng cũng ph&#i công nh&#n r&#ng thành ph&#n &#u tú không m&#y khi là s&#i đ&#ng. V&#n có nh&#ng ng&#i nh&# quan Philatô đ&#y thôi. Trong đ&# ngôn, Chúa Giêsu b&#o là h&# còn đ&#ng b&#n đi thăm đ&#ng, buôn chuy&#n, t&#u bò, c&#i v&#, th&#m chí còn đ&#ng b&#n s&#nh&#c và gi&#t ng&#i (Mt. 22, 5-6; Lc.14,18-20). Ch&# khác Chúa &#i than r&#ng có nhi&#u ng&#i “khi g&#p gian nan hay b&#ng&#c đ&#i vì &#i thì v&#p ng&# ngay”, nhi&#u ng&#i khác n&#a thì vì “nh&#ng n&#i lo &#ng s&# đ&#i, và b&# vinh hoa phú quý mà &#i b&# b&#p ngh&#t, không sinh hoa k&#t qu&#i” (Mt.13, 21-22). Hóa ra chân lý b&#ng&#i ta đem đào sâu chôn ch&#t nh&# đ&# chôn n&#n b&#c làm v&#n, đ&#n n&#i nh&#ng cái đ&#ng có cũng b&#m&#t đi (Mt. 25, 24-29; Lc.19, 20-26)

Xét ra, nh&#ng th&#i văn minh th&#nh tr&# là nh&#ng giai đ&#n s&#y&#u đ&#i c&#a con ng&#i đ&#c m&#t n&#n t&#ng các giá tr&# đ&#o đ&#c nâng đ&#, m&#i ng&#i đ&#u quy ph&#c nh&#ng giá tr&# &#y, do đó t&#o ra đ&#c đ&#o lý và văn hóa t&#a sáng nhân văn. Trái &#i có nh&#ng th&#i kh&#ng ho&#ng, ng&#i ta không còn bi&#t tin t&#ng vào đ&#u, tinh th&#n r&#u r&#, t&#i ác n&#y n&# lan tràn. Khi nhìn &#i cu&#c s&#ng ngày nay, nhi&#u lúc chúng ta ho&#ng s&#i vì xã h&#i, v&# ph&#ng đ&#n tinh th&#n, t&# ra đ&#ng lâm vào kh&#ng ho&#ng ch&# không đ&#c h&#ng m&#t n&#n văn hóa đ&#o đ&#c th&#nh tr&#.

M&#i ngày nào chúng ta r&#t h&#nh đ&#n vì n&#n đ&#o đ&#c c&# truy&#n. V&#y làm sao gi&#i thích đ&#c hi&#n nay chúng ta &#i đ&#ng &# trong t&#p đ&#n đ&#u th&# gi&#i v&# t&# &# phá thai, các nhóm B&#o v&# S&# s&#ng báo cáo có nh&#ng thai nhi đã 8, 9 tháng v&#n b&# gi&#t, có nh&#ng s&# th&#ng kê cho th&#y &#m&#t vài n&#i s&#i thai nhi b&# gi&#t đ&#ng h&#n s&# tr&# s&# sinh. S&# s&#ng b&# r&# r&#ng t&# trong tr&#ng n&#c thì làm sao nói chuy&#n yêu hòa bình? Và làm sao gi&#i thích đ&#c n&#n tham nh&#ng gian gi&#o lan tràn, xã h&#i h&#n lo&#n và nh&#ng sát th&# máu &#nh tu&#i đ&#i non mà t&#i ác già đ&#n? Làm sao gi&#i thích t&#n&#n ma túy, vv... Trong cu&#c h&#p c&#a các nhóm B&#o v&# S&# s&#ng mi&#n B&#c &# B&#c Ninh v&#a qua,

Đi tìm chân lý

Tác Giả: LM Vũ Kh&#i Ph&#ng
Thứ Bảy, 14 Tháng 1 Năm 2012 23:42

Đ&#c Giám M&#c B&#c Ninh đ&#a ra nh&#ng nh&#n đ&#nh v&# m&#c v&# cho th&#y nh&#ng t&# n&#n đó lan tràn vào c&# các x&# đ&#o. Đúng là m&#t th&#c th&#c m&#c v&# vô cùng to l&#n cho Giáo H&#i ngày nay. Liệu chúng ta có th&# đ&#ng quá không?

Ti&#n Sĩ D&#ng Ng&#c Dũng m&#y năm tr&#c trong m&#t bài báo Tu&#i Tr&# Cu&#i Tu&#n có đ&# c&#p đ&#n m&#t tình tr&#ng mà ông g&#i là “phi chu&#n”, có ý nói nhi&#u ng&#i ngày nay, đ&#c bi&#t là trong gi&#i tr&#, không còn nh&#ng chu&#n m&#c đ&# phân bi&#t thi&#n ác, ch&# còn phân bi&#t làm đ&#c v&#i không làm đ&#c, có l&#i hay không có l&#i, an toàn hay không an toàn. Thi&#n ác không thành v&#n đ&#. Khi m&#t tâm lý nh&# th&# lan tràn, thì xã h&#i và đ&#o đ&#c đi vào kh&#ng ho&#ng. Đó chính là cái đang đe đ&#a chúng ta. Đó chính là ngu&#n c&#a áp b&#c và b&#o đ&#ng.

Chính vì th&# cho nên tr&#c khi nói đ&#n giáo đ&#c v&# công lý và hòa bình cho gi&#i tr&#, Đ&#c Bê-nê-đi-cô nói đ&#n nhu c&#u tìm g&#p chân lý: “Giáo đ&#c nh&#m đ&#n đào t&#o con ng&#i toàn di&#n, k&# c&# chi&#u kích đ&#o đ&#c và tâm linh c&#a hi&#n h&#u, h&#ng v&# c&#u cánh t&#i h&#u c&#a con ng&#i và s&# t&#t lành cho xã h&#i... Đã th&# thì đ&# giáo đ&#c v&# chân lý..., v&#n đ&# căn b&#n ph&#i đ&#t ra là: con ng&#i là ai?” Đ&#c Thánh Cha đ&#t v&#n đ&# v&# cái chân tâm c&#a con ng&#i, cái chân tâm th&#ng b&# vui đ&#p đ&#i t&#ng sâu nh&# ta đã th&#y. Và Ngài t&# l&#: “Con ng&#i là k&# mang trong lòng mình m&#t n&#i khao khát s&# vô h&#n, m&#t n&#i khao khát chân lý, không ph&#i m&#t chân lý phi&#n di&#n, nh&#ng là m&#t chân lý kh&# đ&#i gi&#i thích đ&#c ý nghĩa c&#a cu&#c đ&#i”.

Cái n&#i khát khao l&# lòng đó, M&#c Kh&#i cho ta bi&#t uyên nguyên c&#a nó: “B&#i con ng&#i đã đ&#c t&#o theo hình &#nh Thiên Chúa, gi&#ng nh&# Ngài”. Đã nh&#n ra chân t&#ng tâm linh c&#a con ng&#i, l&#i đ&#c M&#c Kh&#i ban t&#ng m&#t n&#n t&#ng sâu đ&#m cho c&#i tâm linh &#y, thì ta s&# “có ni&#m kính tr&#ng sâu s&#c đ&#i v&#i m&#i con ng&#i và s&# giúp đ&# đ&#ng lo&#i có m&#t cu&#c s&#ng x&#ng h&#p v&#i ph&#m giá cao v&#i đó”.

Tóm l&#i, cái bí quy&#t c&#n tìm đ&#c, &#y là nh&#n ra con ng&#i có m&#t “chi&#u kích siêu vi&#t”. Tính siêu vi&#t đó làm cho con ng&#i luôn luôn là m&#t m&#c đích đ&# ta ph&#c v&#, ch&# không th&# là ph&#ng ti&#n đ&# ta x&# đ&#ng. Đ&#o là th&#. “Con ng&#i không th&# b&# hy sinh cho m&#t l&#i ích c&#c b&# nào, dù đó là kinh t&# hay xã h&#i, cá th&# hay t&#p th&#”.

Năm 2011 và năm 2012, Giáo H&#i có hai k&# ni&#m. Năm 2011 là k&# ni&#m 120 năm Thông Đ&#p Th&#i M&#i (Rerum Novarum) c&#a Đ&#c Giáo Hoàng Lêô XIII v&# các v&#n đ&# kinh t&# và xã h&#i. Đây là b&#c thông đ&#p m&# đ&#ng khai phóng cho ng&#i tín h&#u có m&#t kim ch&# nam trong lúc xã h&#i đi vào m&#t k&# nguyên phát tri&#n c&#c k&# to l&#n v&# l&#c l&#ng s&#n xu&#t, t&# li&#u s&#n xu&#t, quan h&# s&#n xu&#t, cùng v&#i t&#t c&# nh&#ng h&# l&#y v&# nhân sinh, nhân ph&#m, chính tr&#, văn hóa v.v... Giáo

Đi tìm chân lý

Tác Giả: LM Vũ Kh&#i Ph&#ng

Thứ Bảy, 14 Tháng 1 Năm 2012 23:42

H&#i không đ&#a ra m&#t lý thuy&#t có tham v&#ng bao trùm l&#ch s&#, cũng không đ&# ngh&# m&#t k&# ho&#ch chính tr&#, kinh t&# nào, nh&#ng đ&#a ra m&#t đ&#nh h&#ng cho tín h&#u đi vào cu&#c s&#ng mu&#n m&#t ph&#c t&#p, đ&#nh h&#ng đó chính là đ&#u Đ&#c B&#n&#đictô v&#a nói: kinh t&# là đ&# ph&#c v&# con ng&#i, ch&# con ng&#i không ph&#i là nô l&# ph&#c v&# cho kinh t&#.

Ng&#i Công Giáo có ý th&#c thì l&#y đó xác đ&#nh h&#ng đi cho mình m&#i khi g&#p ph&#i nh&#ng khó khăn kinh t&# và xã h&#i, xoay x&# cách nào đó đ&# gi&#i quy&#t nh&# vào đ&#nh h&#ng &#y. T&# đó, nh&#ng năm k&# ni&#m b&#c thông đ&#p này, các Đ&#c Giáo Hoàng th&#ng công b&# các văn ki&#n v&# các v&#n đ&# kinh t&# và xã h&#i. N&#i dung có thay đ&#i tùy vào nh&#ng giai đ&#n bi&#n chuy&#n và nh&#ng b&#c phát tri&#n trong l&#ch s&#, nh&#ng s&#i ch&# đ&# xuyên su&#t v&#n là: con ng&#i là m&#c đích ch&# không ph&#i ph&#ng ti&#n.

Sang năm 2012, Dân Chúa l&#i có m&#t k&# ni&#m khác: 50 năm khai m&#c Công Đ&#ng Vatican II. M&#t ch&#ng tr&#n l&#n đang đ&#c chu&#n b&# đ&# tháng 10 năm nay s&# m&# đ&#u năm Kim Khánh, và H&#i Thánh s&# ôn l&#i nh&#ng gì là men là mu&#i đã k&#t tinh t&# Công Đ&#ng. Trong s&# các văn ki&#n Công Đ&#ng truy&#n l&#i, quan tr&#ng vào b&#c nh&#t và cũng đã gây s&# chú ý c&#a toàn th&# gi&#i vào b&#c nh&#t là Hi&#n Ch&# M&#c V&# v&# Giáo H&#i Trong Th&# Gi&#i Ngày Nay, nhan đ&# Vui M&#ng và Hy V&#ng (Gaudium et Spes). 3 ch&#ng đ&#u v&# đ&#nh m&#nh con ng&#i, v&# c&#ng đ&#ng nhân lo&#i và v&# ho&#t đ&#ng c&#a con ng&#i đ&#u có c&#u trúc gi&#ng nhau, Công Đ&#ng chú m&#c vào t&#ng góc c&#nh c&#a nhân sinh r&#i bao gi&# k&#t thúc cũng g&#i lên m&#u nhi&#m Chúa Kitô (xem ch&#ng 1, s&# 6; ch&#ng 2, s&# 32; ch&#ng 3, s&# 45), tìm th&#y &# đó c&#m h&#ng cao sâu đ&# gi&#i đáp nh&#ng v&#n đ&# bí hi&#m mà loài ng&#i ph&#i đ&#i m&#t. Nói tóm l&#i, g&#n nhân sinh v&#i siêu vi&#t.

V&#y là trong vòng 120 năm nay, giáo hu&#n c&#a H&#i Thánh luôn nh&#c nh&# chúng ta: con ng&#i tìm ra chân lý c&#a mình trong cõi siêu vi&#t, và cũng vì th&#, ph&#m giá c&#a con ng&#i là t&#i th&#ng trong các m&#i quan h&# tr&#n th&#. Khi Đ&#c B&#n&#đictô XVI nh&#n m&#nh đ&#n chân lý siêu vi&#t và ph&#m giá siêu vi&#t c&#a con ng&#i, là Ngài phát xu&#t t&# truy&#n th&#ng &#y và Ngài mong nó tác đ&#ng m&#nh lên trong dòng ch&#y không ng&#ng ngh&# c&#a s&# s&#ng, xuyên qua m&#i c&#nh hu&#ng l&#ch s&# và nh&#ng thách th&#c luôn m&#i m&# đ&#t ra cho Công Lý và Hòa Bình.

Xem ra Giáo H&#i còn r&#t nhi&#u vi&#c ph&#i làm, vì th&# gi&#i liên t&#c bi&#n đ&#ng v&#i đ&# màu sáng t&#i, có nh&#ng chân tr&#i r&#ng r&# nh&#ng cũng không ít hi&#m h&#a, sa s&#y trong đ&#ng đi n&#c b&#c đã t&#o ra và s&# t&#o ra không bi&#t bao nhiêu th&#m k&#ch mà các th&# h&# tr&# c&#a chúng ta thì đang t&#ng t&#ng l&#p l&#p đ&#n đ&#p ti&#n vào tr&#ng đ&#i. Chúng ta s&# làm gì đây? M&#c v&# th&# nào đây? S&# m&#ng n&#ng n&#, s&# m&#ng sáng ng&#i!